

XII. Sundhedsvæsen.

Sundhedsvedtægter. Naar Amdsraadet agter det fornødent, at en Sundhedsvedtægt søges tilvejebragt for et Landsogn, forelægger det Sogneraadet et af Justitsministeriet udarbejdet Forslag til en saadan Vedtægt med Opfordring til Sogneraadet om at afpasse den efter Stedets særlige Forhold. I den Forhandling, som Sogneraadet undergiver Forslaget, skal Distriktslægen deltage. Amtmanden kan deltage i Forhandlingen, ligesom Justitsministeriet ved en særlig Udsending (ifølge Justm. Cirk. 10 Novbr. 1859 i Reglen Fysikus) ogsaa kan deltage i denne. - Finder Justitsministeren i den indsendte Vedtægt nogen utilraadelig eller lovstridig Bestemmelse, tilbagesender han denne til Sogneraadet til ny Forhandling. Finder Justitsministeren, at en for anden Gang forhandlet Vedtægt endnu ikke er skikket til Stadfæstelse, giver han Sogneraadet Valget mellem, at Vedtægten stadfæstes med Udeladelse af de af ham forkastede Bestemmelser, eller at hele Vedtægten forkastes. - Forandringer eller Tillæg til Vedtægten kunne ske, naar baade Sogneraadet og Justitsministeriet samtykker deri (Lov 12 Januar 1858, Lov 28 Marts 1868 § 1).

Vedtægten skal, naar den er behørig stadfæstet, thinglæses og paa hensigtsmæssig Maade bringes til offentlig Kundskab. Paa samme Maade forholdes med senere Forandringer og Tillæg (Lov 12 Jan. 1858 § 2).

Hvert Aar i Januar Maaned kan Vedtægten ophæves ved en Beslutning af Sogneraadet, som da har at underrette Justitsministeren derom. - En ophævet Vedtægt kan dog ved en Beslutning af Sogneraadet paany sættes i Kraft, hvormod da ligeledes gjøres Indberetning til Justitsministeriet. Naar Vedtægten ophæves eller paany sættes i Kraft, skal dette bekjendtgjøres ved Thinglæsning og paa anden passende Maade (Lov 28 Marts 1868 § 2).

Overtrædelser af Vedtægtens Bestemmelser straffes med Bøder indtil 400 Kr. - Sagerne behandles som offentlige Politisager, og Bøderne tilfalde Politikassen (Lov. 12 Januar 1858 § 2).

Vakination. Det paahviler Sogneraadet at paase, at de Personer under Syvaarsalderen, der optages i de af Sogneraadet bestyrede offentlige Stiftelser, Arbejdsanstalter eller Fattigboliger for flere Familier eller flere enkelte Personer, ere vaccinerede. - Straffen for Forsømmelse hermed er Bøder fra 10 - 100 Kr. - For Skolernes Vedkommende har Skolekommissionen Tilsyn med, at

Skolelærerne opfyldte deres Pligter med Hensyn til at paase, at Børnene ere vaccinerede (Lov 4 Febr. 1871 §8 2 - 4).

Smitsomme og epidemiske Sygdomme. Sogneraadene skulle i det Hele have vaagent Øje med Sundhedstilstanden i Kommunen og navnlig virke hen til, at Sygdomstilfælde af farlig og smitsom Beskaffenhed snarest mulig blive anmeldte til Lægen til nærmere Undersøgelse (Kanc. Cirk. 9 Novbr. 1847).

De Udgifter, som Sogneraadet maatte have ved at efterkomme Paalæg, der af Øvrigheden maatte blive givne i Anledning af epidemiske Sygdomme, kunne fordres erstattede af Amtsfonden (Just. Min. Skr. 1 Febr. 1882, hvorved de tidligere modstridende Udtalelser i Skrivelser af 20 Dcbr. 1850 og 16 Febr. 1854, Reskr. frafaldes).

Der haves ikke nogen sikker positiv Hjemmel for Sogneraadet til mod vedkommende Ejers Villie at sætte sig i Besiddelse af en Bygning for deri at anbringe en Patient, der lider af Kopper eller anden smitsom Sygdom, og, en saadan Forholdsregel kan derfor næppe anses berettiget (Just. Min. Skr. 14 Juli 1882 i Min. Tid.).

Det kan ikke paalægges Sogneraadet at foranstalte Lokaler desinficerede, men dette maa, om fornødent ske ved Foranstaltning af Politiet (Justm. Skr. 17 Maj 1879).

Om Sogneraadets Virksomhed under epidemiske Sygdomme, se endvidere foran Side 119 - 120.

Kolera. Under Kolerapandemier er der tillagt Sogneraadene en videregaaende Virksomhed end under andre epidemiske Sygdomme. Naar der er Fare for en saadan Pandemi, skal Sogneraadet vise største Opmærksomhed overfor Sundhedstilstanden i Kommunen og paase Overholdelse af Renlighed o. lign. I denne Virksomhed skal Sognepræsten deltage, Amtmanden kan desuden i disse Sager tilforordne Raadet en Mand, som maatte kunne yde en gavnlig Medvirkning. Saasnart Kolera viser sig i Kommunen, skal Sogneraadet derom sende Indberetning til Amtmanden. - Sogneraadet skal i Forbindelse med Øvrigheden træffe alle Foranstaltninger saavel til de Syges Pleje som til Forebyggelse af alt uforlødent Samkvem mellem de Syge, og saaledes navnlig til Tilvejebringelsen af de fornødne Sygelokaler (Plak. 19 Juli 1848, jfr. Plak. 8 August 1832). Om der allerede, forinden et Koleratilfælde viser sig i Kommunen, bør skrides til Indretning af et Lokale, afhænger af Lægens Bedømmelse (Justitsm. Skr. 5 Januar 1834, Reskr.). Naar Kolera har vist sig i Kommunen, og det findes uundgaaeligt at de Angrebne henlægges i et særskilt Hospital, er det antaget, at en privat Bygning mod Ejerens Villie kan tages i Brug, naar et passende Lokale ikke haves og ikke paa anden Maade eller ved frivillig Overenskomst kan faas, dog at der skaffes Beboerne Beboelseslejlighed andetsteds og iøvrigt gives fuldstændig Erstatning (Justm. Skr. 25 Juli 1853, Reskr.), men en saadan Foranstaltnings Lovlighed er dog tvivlsom (Justmin. Skr. 14 Juli 1882 i Min. Tid.).

Udgifterne i Anledning af Kolera Patienternes Kur og Pleje m. v. udredes paa samme Maade som Udgifterne ved andre epidemiske Sygdomme (se foran S. 119 og S. 311).

Kilde: S. Krarup, Haandbog for Sogneraadsmlemmr.
Gyldendalske Boghandels Forlag, 1885.

Side 309 – 313.